

Ηπειρος: Ιστορία και καταγωγή

ΣΗΜΕΡΑ ΘΑ ΑΣΧΟΛΗΘΟΥΜΕ ΜΕ ΕΝΑ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΚΥΡΙΩΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΜΕ ΟΣΕΣ ΣΟΒΑΡΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ.

ΑΣ ΔΟΥΜΕ ΛΟΙΠΟΝ ΚΑΠΟΙΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ, ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠ'ΟΨΗ ΟΤΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΥΠΗΡΞΑΝ Η ΚΑΙ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΕΣ ΦΥΛΕΣ ΟΠΩΣ ΟΙ ΤΣΑΜΗΔΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΒΛΑΧΟΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΘΑ ΑΣΧΟΛΗΘΟΥΜΕ ΞΕΧΩΡΙΣΤΑ ΚΑΠΟΙΑ ΑΛΛΗ ΣΤΙΓΜΗ.

1η εκδοχή

ΠΗΓΗ: http://ellines-albanoi.blogspot.gr/2010/11/blog-post_15.html

Για την προέλευση των Ηπειρωτών, οι γνώμες διχάζονται. Οι περισσότεροι μελετητές υποστηρίζουν ότι κατάγονται από βάρβαρους Ιλλυριούς που κατέβηκαν από το Βορρά, ενώ μερικοί πιστεύουν ότι ήταν εξυπαρχής Έλληνες. Ο Θουκυδίδης τους ονομάζει «βαρβάρους» και «βαρβαρογλώσσους'', αλλ' αυτό δεν αποτελεί ατράνταχτη απόδειξη μη ελληνικότητας, μια που ο ίδιος χαρακτηρίζει «βαρβάρους» και τους Ακαρνάνες, ενώ άλλοι αρχαίοι συγγραφείς δε θεωρούσαν Έλληνες ούτε τους Αιτωλούς.

Οποσδήποτε, από τον 4^ο αιώνα πχ. αρχίζει ένας ραγδαίος εξελληνισμός όλων των ηπειρωτικών φύλων και μετά το 375 πχ.,

οπότε ο βασιλιάς των Μολοσσών **Αλκέτας** ίδρυσε τη **Μεγάλη Ηπειρωτική Συμμαχία**, οι χωριστές ονομασίες ξεχνιούνται, για ν' αποκτήσουν οριστικά οι κάτοικοι της περιοχής το κοινό όνομα **Ηπειρώται**.

Έρχεται ύστερα η **Μακεδονική Περίοδος** και ο **Φίλιππος Β'** έχει στο πλευρό του, σύζυγο και βασίλισσα, μια Ηπειρώτισσα, την **Ολυμπιάδα**, που θα δώσει το φως στον κατακτητή Αλέξανδρο κάτι, ωστόσο, που δε σώζει την Ήπειρο από την υποταγή στους τρομερούς Μακεδόνες. Λίγο αργότερα, την εποχή του αλληλοσπαραγμού των αλεξανδρινών επιγόνων, η Ήπειρος θα γεννήσει έναν εκπληκτικό στρατιωτικό εγκέφαλο, για μερικούς ισάξιο του Αλέξανδρου, τον **Πύρρο**.

Ο **Βασιλιάς Πύρρος** (318-272 π.χ.) ήταν ο άνθρωπος που γεννήθηκε για να κάνει μεγάλα έργα και τελικά δεν έκανε ούτε μικρά, όπως έχει συμβεί και θα συμβαίνει πάντα με τόσους και τόσους συνανθρώπους του. Η αιτία ήταν ότι τα μοναδικά προσόντα του εξουδετερώνονταν από τα μοναδικά ελαττώματά του.

Ολόκληρη η ζωή του Πύρρου υπήρξε μια ατέρμονη επεισοδιακή περιπέτεια. Έχασε το θρόνο του μόλις **12χρονος** και κατέφυγε στην αυλή ενός συγγενή του **βασιλιά των Ιλλυριών**, που τον μεγάλωσε και, αργότερα, τον βοήθησε να ξανακερδίσει την ηγεμονία της Ηπείρου. Η πρώτη του δουλειά ως ενήλικος πια μονάρχης ήταν να επιχειρήσει έναν αστραπιαίο πόλεμο στη **Μακεδονία** και να την κυριέψει, χωρίς όμως να καταφέρει και να την κρατήσει.

Νικητής διωγμένος από τη χώρα που νίκησε, αποφασίζει να επαναλάβει στη Δύση τα κατορθώματα του **Αλέξανδρου** στην Ανατολή κι εκστρατεύει στην Ιταλία, με συμμάχους τους **Ταραντίνους**, που τους είχαν επιτεθεί οι Ρωμαίοι. Έχοντας μαζί του ελέφαντες, όπλο άγνωστο μέχρι τότε στην ιταλική χερσόνησο, πανικοβάλλει τις **Ρωμαϊκές λεγεώνες** και τις νικάει δυο φορές, στην **Ηράκλεια** και στο **Άσκλο** (280-279 π.χ.), αλλά

με τόσο βαριές δικές του απώλειες, ώστε να τρομάξει και ο ίδιος και να προφέρει την ιστορική εκείνη φράση που μας έχει διασώσει ο βιογράφος του Πλούταρχος: **“Άλλη μια τέτοια νίκη και χαθήκαμε !”**

2η εκδοχή

ΠΗΓΗ: <http://taneatismikrospilias24.weebly.com/iotasigmatauomicronrhoiotakappaalpha/first-post>

Πριν από 12-25 χιλιάδες έτη περίπου, στον χώρο του Αιγαίου εκτεινόταν μια μεγάλη κοιλάδα, που χωριζόταν από δύο μεγάλες λίμνες. Η κοιλάδα αυτή που ονομαζόταν **Αιγηίδα, είχε εύκρατο κλίμα και ιδανικές συνθήκες ζωής. Η **Αιγηίδα** που υπήρξε το **λίκνο της Ελληνικής φυλής**, κατακλύσθηκε από νερά θαλάσσης και τη θέση της κατέλαβε το Αιγαίο πέλαγος !**

Τα αίτια του καταποντισμού της **Αιγηίδας** ήταν πιθανόν **μεγάλης έκτασης ηφαιστιακή δράση**, που είχε ως αποτέλεσμα την ανύψωση της στάθμης των θαλασσών και την πρόκληση κατακλυσμού. Πολλοί όμως από τους κατοίκους της **Αιγηίδας** κατάφεραν να σωθούν. Κάποιοι κινήθηκαν βόρεια και έφτασαν στην Κεντρική Ευρώπη, άλλοι πέρασαν στην **Μ.Ασία** ενώ κάποιοι άλλοι παρέμειναν στα νησιά που σχηματίστηκαν μετά τον κατακλυσμό.

Οι πληθυσμοί που πήγαν στην **Κεντρική Ευρώπη** διατήρησαν –όσο ήταν δυνατόν βέβαια- την επαφή τους με όσους έμειναν πίσω και μετά από χιλιάδες χρόνια οι απόγονοι τους επέστρεψαν στην Ελληνική Χερσόνησο.

Γύρω στο **2500π.Χ.** τα ελληνικά αυτά φύλλα που επιστρέφουν από την **Κεντρική Ευρώπη** βρίσκονται εγκατεστημένα στην **Β.Πίνδο**, όπου από εκεί αφού ξεχωρίζουν σε τρεις βασικές ομάδες αρχίζουν μια νέα πορεία προς νότο.

Ένα από αυτά τα φύλλα, οι **Μακεδόνες**, θα διασπαστούν σε επιμέρους ομάδες, μια από τις οποίες θα παραμείνει και θα εξαπλωθεί σ' ολόκληρο τον **Ηπειρωτικό χώρο**, όπου αφού αναμειχθεί με τα γηγενή άλλα ελληνικά φύλλα θα εγκατασταθεί εκεί μόνιμα. Από αυτή την ανάμειξη των πρωτοελληνικών πληθυσμών φαίνεται να προήλθε το ελληνικό φύλο των **Ηπειρωτών**.

Από τις αρχές της δεύτερης χιλιετηρίδας π.χ. στη **Ήπειρο**, σύμφωνα με τον ιστοριογράφο **Θεόπομπο** (400π.Χ) κατοικούν 11 ελληνικά φύλα τα οποία ήταν:

οι **Χάονες** που κατοικούσαν στις ακτές του Ιονίου από τις παραλίες της Χειμάρρας μέχρι την περιοχή των Φιλιατών, οι **Θεσπρωτοί** από Φιλιάτες-Παραμυθιά μέχρι την Πάργα, οι **Κασσιωπαίοι** από την Πρέβεζα μέχρι τον Αμβρακικό Κόλπο, οι **Αμφιλόχιοι**, οι Μολοσσοί που κατοικούσαν στην κοιλάδα των Ιωαννίνων, οι Αθαμάνες που κατοικούσαν στην περιοχή των Τζουμέρκων, οι **Αίθικες** στην οροσειρά της Πίνδου, οι **Τυμφακοί** στις κοιλάδες μεταξύ Λίγκου-Λάκμου και Καμβουνίων Όρεων, οι **Ορέστες** που κατοικούσαν στα ορεινά της Χαονίας, οι Παραναίοι στην περιοχή των Ζαγορίων και οι **Αττιντάνες** στις κοιλάδες του Άψου και του Αωού.

Μετά την **επικράτηση των Μολοσσών το 375π.Χ.**, όλα τα παραπάνω φύλα συμπτήχθηκαν και δημιούργησαν τη **Συμμαχία των Ηπειρωτών**.

3η εκδοχή

ΠΗΓΗ: <http://www.greeks-albanians.com/top-greeks-albanians/gr-m-ga-epi/419-robert-browning>

Ο καθηγητής **Robert Browning** στη σελίδα 12 του βιβλίου του «**Η ελληνική γλώσσα μεσαιωνική και νέα**», το οποίο έχει εκδοθεί μεταφρασμένο στην ελληνική από τις εκδόσεις Παπαδήμα, γράφει τα εξής για **ελληνο-ιλλυριακή καταγωγή των αρχαίων Ηπειρωτών** καθώς και για την πιθανότητα του να ήταν η αρχαία μακεδονική ή μια παρεκκλίνουσα ελληνική διάλεκτος ή μια ξεχωριστή «**ινδοευρωπαϊκή γλώσσα**», συγγενής προς την ελληνική. Γράφει συγκεκριμένα:

«Στην αρχαιότητα δεν υπήρχε ομοφωνία ως προς το αν ήταν οι Μακεδόνες Έλληνες ή όχι. Ο **Ηρόδοτος (1.56, 8.43)** αναφέρει ότι η καταγωγή τους ήταν δωρική. Ο **Θουκυδίδης (4.124-7)** υποστηρίζει ότι ήταν “**βάρβαροι**”. Το ίδιο και ο **Ισοκράτης**, (Φίλιππος 106-8 και ο Δημοσθένης).

Η συζήτηση γίνεται κυρίως για τον πολιτισμό και την πολιτική και όχι για τη γλώσσα. Υπάρχει σαφής μαρτυρία ότι η μακεδονική δεν γινόταν αμέσως κατανοητή από τους περισσότερους Έλληνες (Πλούταρχος, Αλεξ. 51.4, Ευμένης 14, Curtius Rufus 16.9.37, Λίβιος 31.29 κ.λπ.). Οι υποτιθέμενες μακεδονικές λέξεις, τα κύρια ονόματα και τα τοπωνύμια δεν δίνουν μια ξεκάθαρη λύση. Η πιθανότερη υπόθεση είναι πως η μακεδονική ήταν ή μια παρεκκλίνουσα ελληνική διάλεκτος ή μια **ινδο-ευρωπαϊκή γλώσσα που συγγένευε στενά με την ελληνική.**

Πβ. Katicic (1976) 100-16. Η γλώσσα των Ηπειρωτών χαρακτηρίζεται επανειλημμένα στην αρχαιότητα σαν μη ελληνική (Θουκυδίδης 1.47, 1.51, 2.80) κλπ., Στράβων 8.1.3).

Κι όμως οι **Ηπειρώτες** συνδέονταν με την καταγωγή διαφόρων ελληνικών κοινοτήτων. Στην **Ήπειρο** μπορεί κάλλιστα να συντελέστηκε μια φυλετική και γλωσσική ανάμιξη: **κάποιες φυλές μιλούσαν ελληνικά, άλλες ιλλυρικά ή κάποια άλλη γλώσσα** (πβ. Hammond, 1967, 423, Katicic, 1976, 120-7)»

Να συμπληρώσουμε ότι ενώ ο **Στράβων** έγραψε το περιβόητο «**Εστιν ουν Ελλάς και η Μακεδονία**», δεν θεωρούσε ελληνική περιοχή την Ήπειρο και παρέθετε γεωγράφους που θεωρούσαν ότι η **Ελλάς αρχίζει από την Αιτωλοακαρνανία**, καθώς και ότι έγραφε ότι οι **Ηπειρώτες ήταν δίγλωσσοι**, κάτι που συνηγορεί υπέρ της θέσης ότι **οι Ηπειρώτες ήταν ένα μείγμα ελληνόφωνων και ιλλυριόφωνων φυλών**.

* **O Robert Browning** σπούδασε στην **Kelvinside Academy** της Γλασκώβης (1931-1935), όπου αρίστευσε στις κλασικές σπουδές. Φοίτησε επίσης στο Κολλέγιο Ballion της Οξφόρδης (1935-1939). Δίδαξε στο κολλέγιο Merton της **Οξφόρδης** από το 1946 έως το 1947 και κατόπιν ως υφηγητής της κλασικής Φιλολογίας στο **UniversityCollege** του Πανεπιστημίου του Λονδίνου από το 1947 έως το 1965.

Από το 1965 ως την αφυπηρέτησή του ήταν **καθηγητής Κλασικών Σπουδών και Αρχαίας Ιστορίας** στο Κολλέγιο Birkbeck του ίδιου Πανεπιστημίου. Είναι μέλος του Συμβουλίου για την προώθηση των **Ελληνικών και Λατινικών Σπουδών**, μέλος της Βρετανικής Ακαδημίας, καθώς και πρόεδρος της αγγλικής επιτροπής για την επιστροφή των **γλυπτών του Παρθενώνα στην Ελλάδα**. Ο καθηγητής **Browning** επισκέφθηκε πολλές φορές την Ελλάδα και την Κύπρο. Συνεργάστηκαν σε πολλά επιστημονικά, εγκυκλοπαίδειες και λεξικά παγκοσμίου κύρους και δημοσίευσε τα έργα:

1. *Notes on Byzantine Proemia*, Βιέννη, 1966
2. *Byzantine Literature*, στους D. R. Dudley και D. M. Lang (εκδ.), *The Penguin Companion to Literature 4*, Harmond'sworth , 1969,
3. *Medieval and Modern Greek*, Λονδίνο, 1969
4. *Justinian and Theodora*, Λονδίνο, 1971
5. *Byzantine and Bulgaria*, Λονδίνο 1975
6. *Studies on Byzantine History, Literature and Education*, Λονδίνο 1977
7. *The Byzantine Empire*, Λονδίνο 1980